

Pronoms febles

El pronom feble és un element gramatical amb què substituïm un complement del verb: **complement directe, indirecte, preposicional, predicatiu, atribut o complement circumstancial.**

Hi ha alguns aspectes que cal tenir presents per tal de fer un bon ús dels pronoms febles:

- a) El pronom feble **sempre va al costat del verb**: precedint-lo o seguint-lo (seguirà el verb quan es tracta d'un verb en imperatiu o en infinitiu o gerundi). Quan el pronom feble segueix el verb, hi anirà relacionat amb un guionet o amb un apòstrof.
- b) Un pronom feble només pot substituir un complement; per substituir-ne dos, calen dos pronoms febles.
- c) Els pronoms febles ens estalvien de repetir un determinat element, que si repetíssim faria feixuc el discurs.

A continuació s'indiquen les formes de cada complement susceptible de ser substituït per un pronom feble, i el pronom que li correspondrà en cada cas; cal parar atenció a aquestes indicacions, per tal de poder fer un bon ús dels pronoms febles i poder-los combinar correctament.

El complement directe

Cal distingir les diferents formes de CD:

1) Complement directe determinat:

- Quan va introduït per un article: *el, la, els, les, un, una, uns, unes*

En Martí portarà *els llibres* a la Júlia

- Quan va introduït per un demonstratiu: *aquest, aquesta, aquests aquestes, aquell, aquella, aquells, aquelles*

En Martí portarà *aquests llibres* a la Júlia

- Quan va introduït per un possessiu: *el meu, la meva..., el teu, la teva..., el seu, la seva...*

En Martí portarà *els teus llibres* a la Júlia

Substitució del CD determinat per pronoms febles

A tots els casos anteriors, corresponents a complements directes determinats, els correspondran els pronoms febles *el, la, l', 'l, -la, -lo, els, les, 'ls, -les, -los*

En Martí *els* portarà a la Júlia

2) Complement directe indeterminat:

- Quan no va introduït per cap determinant

En Martí portarà *llibres* a la Júlia

- Quan va introduït per un numeral: *un, dos, tres...*

En Martí portarà *un llibre* a la Júlia

- Quan va introduït per un quantitatiu: *molt, poc, força, massa, bastant...*

En Martí portarà *força llibres* a la Júlia

- Quan va introduït per un indefinit: *algun, alguna, qualsevol...*

En Martí portarà *algun llibre* a la Júlia

Substitució del CD indeterminat per pronoms febles

A tots els casos anteriors, corresponents a complements directes indeterminats, els correspondrà el pronom feble *en, n', 'n, -ne*

En Martí *en* portarà a la Júlia

En el cas que el CD estigui introduït per un numeral, quantitatiu o indefinit, després del verb es tornarà a repetir aquest numeral, quantitatiu, indefinit, un cop feta la substitució:

En Martí *en* portarà *un* a la Júlia

En Martí *en* portarà *força* a la Júlia

En Martí *en* portarà *algun* a la Júlia

3) Complement directe neutre:

- Quan el complement directe a substituir és tota una oració:

En Martí portarà *el que vam quedar* a la Júlia

- Quan el complement directe a substituir és el pronom neutre això/allò:

En Martí portarà *això* a la Júlia

Substitució del CD neutre per pronoms febles

Als dos casos anteriors, corresponents a complements directes neutres, els correspondrà el pronom feble *ho*, *-ho*

En Martí *ho* portarà a la Júlia

El complement indirecte

Anirà introduït per les preposicions *a/per a*, i es referirà a persones o animals. Només cal distingir entre complement indirecte singular o plural.

1) Complement indirecte singular:

- Pronom feble *li, -li*
En Martí portarà els llibres *a la Júlia*
En Martí *li* portarà els llibres

2) Complement indirecte plural:

- Pronoms febles *els, 'ls, -los*
En Martí portarà els llibres *als seus amics*
En Martí *els* portarà els llibres

Combinació de pronoms febles de CD + CI

L'ordre de col·locació és CI + CD:

- Quan el CI (singular o plural) va combinat amb un CD indeterminat:

En Martí portarà *tres llibres a la Júlia*
En Martí *li'n* portarà *tres*

En Martí portarà *tres llibres als seus amics*
En Martí *els en* portarà *tres*

- Quan el CI (singular o plural) va combinat amb un CD neutre:

En Martí portarà *això a la Júlia*
En Martí *li ho* portarà

En Martí portarà *això als seus amics*
En Martí *els ho* portarà

- Quan el CI plural va combinat amb un CD determinat:

En Martí portarà *els llibres als seus amics*
En Martí *els els* portarà

PERÒ

- Quan el CI singular va combinat amb un CD determinat:

En Martí portarà *aquest llibre a la Júlia*

ALESHORES

- 1) El CI adopta la forma *hi*, en comptes de *li*
- 2) Aquest *hi* ocupa la segona posició, després del pronom feble de CD determinat:

En Martí *l'hi* portarà

En els altres casos de combinació de CI amb altres complements, el pronom feble de CI anirà sempre en primera posició, i amb la seva forma pròpia.

L'atribut

El trobarem en les oracions de verbs copulatius: ésser, estar i semblar.

Cal distingir les diferents formes d'atribut, que només afectarà el verb ésser:

- 1) Atribut determinat:

- Quan va introduït per un article, per un demostratiu o per un possessiu

En Martí és *el germà de la Júlia*

En Martí és *aquest noi*

En Martí és *el seu germà*

Substitució d'atribut determinat per pronoms febles

A tots els exemples anteriors, corresponents a atributs determinats, els correspondran els pronoms febles *el, la, l', 'l, -la, -lo, els, les, 'ls, -les, -los*

En Martí *l'*és

2) Atribut indeterminat:

- Quan l'atribut és un adjectiu qualificatiu

En Martí és *jove*

Substitució d'atribut indeterminat per pronoms febles

En aquest cas, el pronom feble serà *ho*, *-ho*

En Martí *ho* és

- **ATENCIÓ:** aquest pronom és el que correspondrà sempre als atributs dels verbs estar i semblar

En Martí sembla *el meu germà*

En Martí sembla *jove*

En Martí està *cansat*

En Martí *ho* sembla

En Martí *ho* està

3) Atribut emfàtic:

- Quan volem expressar èmfasi, aleshores utilitzarem el pronom feble *en*, *'n*, *-ne*

Sí que *n'*és, de *jove*, en Martí

El complement circumstancial

Expressa una circumstància i respon a les preguntes com?, de quina manera? (CC de mode o de manera) i on? (CC de lloc)

Substitució de complement circumstancial de lloc per pronoms febles

- 1) Si va introduït per la preposició de, el substituirem pels pronoms febles *en*, *n'*, *-ne*

En Martí ve *de Vic*

En Martí *en* ve

- 2) Si va introduït per qualsevol altra preposició, el substituirem pel pronom feble *hi*, *-hi*

La Júlia va *a Vic*

La Júlia *hi* va

Substitució del complement circumstancial de manera per pronoms febles

Al complement circumstancial de manera li correspondrà sempre el pronom feble *hi*, *-hi*

La Júlia va *de pressa*

La Júlia *hi* va

En Martí camina *a poc a poc*

En Martí *hi* camina

El complement preposicional

És el complement que va introduït sempre per una preposició, per exigència del verb que el regeix.

Substitució del complement preposicional per pronoms febles

- Quan el complement preposicional va introduït per la preposició de, el substituirem pels pronoms febles *en*, *n'*, *n*, *-ne*

En Martí s'ha oblidat *de portar el llibre a la Júlia*

En Martí se *n*'ha oblidat

- Quan el complement preposicional va introduït per qualsevol altra preposició, el substituïrem pel pronom *hi*, *-hi*

En Martí pensa *en el llibre de la Júlia*

En Martí *hi* pensa

El complement predicatiu

És semblant a l'atribut, però acompanya verbs no copulatiu, i respon a la pregunta com?, de quina manera?, com el complement circumstancial de mode; a diferència del complement circumstancial de mode, però, el complement predicatiu tindrà la forma d'adjectiu qualificatiu, i no d'adverbi

Substitució del complement predicatiu per pronoms febles

- Sempre el substituïrem pel pronom feble *hi*, *-hi*

En Martí s'ha tornat *vermell*

En Martí s'*hi* ha tornat